

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 5. Vtrùm Deus comprehensiuè se cognoscat . Et qua ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

30 Sed dicunt Recentiores, etsi relatio non connexionis ex se tantum determinet ad apprehensionem simplicem termini, Deum tamen per illam ad iudicium determinari: quia fat est, talem relationem determinare Deum ad cognoscendum vtrunque terminum, vt Deus, cuius intellectus non potest non quilibet perfectissimo modo cognoscere, per eam determinationem inducatur ad cognoscendum ipsum terminum intuitiue, & comprehensiue, atque adeo iudicatiue. Sed contra. Quia, semel admissa determinatione ex parte prædictæ relationis ad simplicem apprehensionem termini, doctrina Recentiorum tantum posset habere locum casu, quod talis apprehensio esset Deo impossibilis; nec posset ipsa ad illam, sed solum ad iudicium determinari. Cæterum, cum simplex apprehensio prædicti termini sit Deo possibilis, vt disput. 23. quæst. 3. ostensum est; nequiret ille in casu admissio per relationem prædictam ad aliud genus cognitionis determinari: quia neque relatio, neque perfectio diuini intellectus aliud genus cognitionis exposceret. Addo, quando cognitio fallibilis habitata est per speciem alienam, ne apprehensione quidem simplici de obiecto eius egere Deum ad cognoscendum illam iuxta doctrinam à nobis traditam in Pharo Scient. disput. 12. quæst. 5. proposit. 2. Tametsi de phantasmate subituro pro tali obiecto aliquam saltem apprehensionem simplicem habere debeat.

31 Ex dictis in hac quæstione colligitur, Deum se ipsum in quouis alio obiecto metaphysicè secum connexo cognosci intuitiue titulo talis connexionis: non verò itidem in obiecto ad se aliter, quam per talem connexionem, relato: tametsi nullum obiectum ad se relatum queat attingere, nisi se simul apprehendendo simpliciter, sine eodem actu, siue diuersis iuxta dicta quæst. illa 6. disput. 23. Addo, aliter, quam titulo connexionis, quam creatura habent cum Deo, & præscindendo ab illâ, tot insuper modis cognoscere se Deum in creaturis, quot creaturas ipsas cognoscit in se iuxta dicenda disput. 25. vbi de modis istis speciatim agendum est.

QVAESTIO IV.

An Deus se cognoscat ex creaturis.

32 Cognoscere se Deum ex creaturis est cognoscere se cognitione orta ex cognitione creaturarum tanquam ex principio mouente, ab eaque subinde distinctâ, iuxta definitionem cognitionis vnus ex alio traditam disput. 23. quæst. 7. Igitur negatiuam partem quæstionis absolute tradunt Herice disput. 4. de Scient. cap. 3. a num. 21. Sfort. lib. 1. suæ Theologiæ num. 36. Alarc. tract. 2. disput. 2. cap. 2. Gasp. Hurt. disput. 2. de Scient. diff. 4. Arriag. disput. 18. sect. 3. subsect. 2. Ribaden. disput. 5. de Scient. cap. 4. & alij Recentiores. Affirmatiuam vero sequuntur Albiz disput. 3. de Scient. sect. 3. Ribas disput. 3. cap. 4. & quidam alij Recentiores.

Propositio 1.

Deus ex creaturis se cognoscit. Ex 33 creaturis, inquam, non formaliter, sed tantum virtualiter.

Est dicere; intellectus diuinus per cognitionem creaturarum mouetur ad producendam virtualiter cognitionem Dei, quæ ab ipsâ creaturarum cognitione virtualiter distincta sit. Hæc propositio ex doctrinâ traditâ disput. 23. quæst. 6. proposit. 2. & quæst. 7. proposit. 3. constat. Ibi enim vniuersaliter probauimus, Deum hac ratione vnun quoduis obiectum ex alio cognoscere, quoties secundum cum primo essentialiter est connexum; qualiter creaturæ cum Deo ipso connexæ sunt. Recolatur doctrina ibi tradita. Vbi etiam argumenta ei opposita diluta sunt.

Propositio 2.

Cognitio, quam Deus de se comparat ex creaturis, non abstractiua, sed 34 plenè, & perfectè quiditatiua, siue intuitiua est.

Quia, licet creaturæ non inducant ex se ad cognitionem quiditatiuam, siue intuitiuam. Dei, ipsum tamen Deum non possunt non inducere; utpote cui alia cognitio non plenè quiditatiua, siue intuitiua repugnat. Recognosce doctrinam datam loco citato, atque iterum repetitam quæstione præcedente.

Propositio 3.

Deus ex cognitione creaturæ infallibi- 35 liter secum connexâ vt cum obiecto se etiam speciali titulo intuitiue cognoscit. Ex cognitione verò fallibili ad se vt ad obiectum relatâ relatione non connexionis non se cognoscit titulo talis relationis.

Constat etiam hæc propositio ex doctrinâ vniuersali loci sæpe citati. Ibi enim statumus omnem relationem connexionis per cognitionem sui mouere, determinareque Deum ad cognoscendum suum terminum; relationem verò non connexionis minimè: tametsi hæc sine suo termino simpliciter saltem apprehenso cognosci non possit. De quo videnda, quæ ibidem dicta sunt, atque etiam quæstione præcedente. Porro tot insuper modis cognoscit se Deus ex creaturis independentè ab earum connexionem, quot ex se cognoscit creaturas iuxta dicenda disput. 25.

QVAESTIO V.

Virum Deus comprehensiuè se cognoscat, Et qua ratione.

36 Certum dogma est inter Theologos, Deum se comprehendere eo genere comprehensionis, quo

quo à nullà creaturà comprehensibilis est. Qualis verò sit ista comprehensio, & in quo consistat, valde inter ipsos Theologos dubium, & controuersum est. Nam quidam censent, eam esse cognitionem comprehensiuam Dei, quæ attingit quidquid Deus est intrinsecè, & quidquid ad eum extrinsecè pertinet, vt sunt omnes creaturæ possibiles. Alij addunt, debere has attingi, non vtcunq; sed ex vi substantiæ Dei, vel tanquam medijs, vel tanquam rationis formalis attingendi illas iuxta diuersas opiniones. Alij dicunt, nec id sufficere ad comprehensionem Dei, sed requiri insuper, vt cognitio eum attingens totam eius cognoscibilitatem exæquet, ita, vt tam sit perfectà in ratione cognitionis, quam ipse Deus est perfectus in ratione cognoscibilis: quod varijs modis à varijs explicari solet. Quis verò sit in hac re probabilior modus loquendi, ad quem fere reducitur hæc controuersia, tom. 1. disput. 17. quæst. 5. & 6. ex professo examinatum, atque determinatum est.

37 Modò sat sit scire, Deum plenissimè se comprehendere, quocunq; ex prædictis modis comprehensio explicetur; prout ex Scripturà, & Patribus loco citato comprobauimus, dum, Deum incomprehensibilem esse à creatura, ostendimus. Quod etiam ratione naturali est notissimum; cum notum sit, Deum plenissimè, clarissimè, & perfectissimè se, & quidquid extra se est cognoscere omnibus modis, quibus & ipse, & cætera cuncta cognoscibilia sunt; idque per cognitionem infinitè perfectam tam in esse cognitionis, quam in esse entis; proindeque plenè exaquantem perfectionem, ac cognoscibilitatem obiecti. Quo nihil ad rationem comprehensionis, in quocunq; demum conceptu ponatur illa, desiderari potest.

38 Solum potest hic dubitari, an omnis cognitio, qua Deus se cognoscit, sit comprehensio spectata per se præcisè: vel tantum habeat vnam, quæ ex proprio conceptu sit comprehensio: vel comprehensio ex pluribus actibus coalescat, quorum nullus per se sumptus intrinsecè comprehensio sit. Ratio autem dubitandi est: quia, quem admodum de ratione scientiæ diuinæ est, quòd sit plenè, atque perfectè intuitiua; eoquòd cognitio non intuitiua imperfectionem præferat repugnantem Deo, vt supra quæst. 3. & antea disput. 23. quæst. 6. statutum est; ita etiam de ratione scientiæ diuinæ esse videtur, vt sit comprehensiuam obiecti, cuius scientia est; eoquòd scientia non comprehensiuam imperfectionem videtur præ se ferre repugnantem Deo. Vnde, sicut nullus actus scientiæ potest propterea dari in Deo, qui non sit perfectè intuitiuus respectu omnium obiectorum quæ tangit; ita neque erit vllus, qui non sit pariter comprehensiuus.

39 Nihilominus dicendum arbitror, non omnem actum scientiæ, quem Deus de se habet, esse comprehensiuum ex proprio, & intrinsecò conceptu. Quod vt ostendam, suppono id, quod in omni opinione videtur certum, & ego quæst. illa 6. citatà disput. 17. monstravi, de ratione comprehensionis Dei esse, vt, non solum, quidquid est ipse Deus intrinsecè, sed etiam, quidquid ad ipsum extrinsecè pertinet, per illam attingatur. Quo posito, argumentor primò. Deus habet actum scientiæ de se ipso, quo non attingit creaturas, non solum existentes, sed neque possibiles. Ergo habet actum scientiæ de se, quo, præscindendo ab alijs actibus,

se non comprehendit; Consequentia ex facta suppositione est nota. Nam, si de ratione comprehensionis Dei, est attingere creaturas ad Deum spectantes vt effectus eius, actus non attingens creaturas non erit comprehensio. Probo ergo antecedens. Quia actus, quo se Deus cognosceret per locum intrinsecum casu, quòd nulla esset creatura possibilis, per se non attingit creaturas, ab omniq; actu illas tangente virtualiter distinctus est, vt constat ex doctrinâ generali de distinctione actuum scientiæ diuinæ traditâ disput. 23. quæst. 4. Secundò. Si de ratione comprehensionis Dei, vt ego cum plerisque autumo, est attingere creaturas, non vtcunq; sed ex vi ipsius Dei, vt obiecti determinantis ad earum cognitionem, actus quo se Deus cognoscit in creaturis, & actus quo se cognoscit ex illis vt quæst. 3. & 4. statutum est, non sunt comprehensiuus: quia per tales actus non cognoscuntur creaturæ ex vi Dei, vt obiecti determinatis: quia non cognoscuntur in Deo, aut ex Deo, sed in se ipsis, vt ex ibidem dictis constat. Tertiò. Actus, quo se Deus simpliciter tantum apprehendit apprehensione constituenta, aut etiam non constituenta hypotheseim iuxta vniuersalem doctrinam traditam disput. 23. quæst. 3. non est comprehensio: quia de ratione comprehensionis est, quòd sit cognitio iudicatiua, vt satis ex se est notum. Ergo. Quartò. Non omnis actus, quem Deus habet de quavis creaturâ, est comprehensio eius: quia circa quamlibet habet apprehensionem simplicem, & iudicium tangens illam præcisè quoad intrinsecum, non attingendo quod ad illam extrinsecè pertinet, iuxta doctrinam datam locis citatis. Ergo neque erit comprehensio omnis actus, quem habet de se ipso. Ex quibus patet, de ratione actus scientiæ diuinæ non esse, quòd sit comprehensio sui obiecti; sicut est, quòd sit intuitio eius; quia actus non comprehensiuus non eo ipso fert secum imperfectionem Deo repugnantem; sicut actus non intuitiuus; tamen ille ex genere suo minus sit perfectus, quam comprehensiuus, quod nihil refert incommodi: cum certum sit, dari in Deo actus ex genere suo inæquales in perfectione, vt sæpe dictum est; constatque ex dictis tom. 1. disput. 16. quæst. 5.

Deinde existimo dicendum, Deum bifariam 40 se comprehendere. Primò per vnicum actum attingentem indiuisim Deum ipsum, & cætera cuncta, quæ extrinsecè pertinent ad illum eodem modo, quo attingi debent, vt ille comprehendatur; qui actus subinde intrinsecè, & essentialiter erit Dei comprehensio. Secundò per plures actus eadem met diuisim attingentes modo debito, & sufficiente, vt Deus per illos comprehendatur; nimirum per actum, quo se Deus in se ipso cognoscit, & simul per alium, aut alios oriundos ab illo priori, quibus ex se, tanquam ex medio prius cognito, cognoscit creaturas iuxta doctrinam tradendam infra disput. 25. quæst. 3. Ex quibus actibus nullus per se præcisè intrinsecè, & essentialiter est comprehensio Dei, sed pars aggregati actuum, quo Deus se comprehendit. Et in quo subinde consistit hoc genus comprehensionis, De quo plura ad locum citatum ex disput. 17. remitto, vbi de naturâ comprehensionis productior sermo habitus est.